

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a 177. számú Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, a dr. Sommer János jogtanácsos által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. szeptember 16. napján kelt 9.G.41.015/2006/97. számú ítélete ellen az alperes részéről 101. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 372.800 (háromszázhetvenkettőezer-nyolcszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 793.100 (hétszázkilencvenháromezer-egyszáz) forint jogorvoslati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperesi önkormányzat mint megrendelő egyszerű közbeszerzési eljárás keretében 2005. július 29-én vállalkozási szerződést kötött a felperessel mint vállalkozóval a tetőrekonstrukciós munkáinak a közbeszerzési eljárásban benyújtott felperesi ajánlat, az alperes ajánlattételi felhívása és az ajánlattételi felhívási dokumentációjában rögzítettek szerinti kivitelezésére, bruttó 27.681.294 forint összegű, fix átalányárban meghatározott vállalkozói díj ellenében.

A szerződés szerint a vállalkozói díj a megvalósításhoz szükséges szervezési, technológiai, átadási és egyéb szakértői díjakat, valamint az építési engedélyben

előírt statikus tervezői művezetést is magában foglalja; az alperes a munkaterületet a szerződés aláírását követő 30 napon belül köteles a felperes rendelkezésére bocsátani, a felperes a munkát a munkaterület átadásának napját követő 72 órán belül köteles megkezdeni, a teljesítés véghatárideje a munkaterület átadását követő 43. naptári nap; az elvégzett munkát a felperes az alperes műszaki ellenőrének teljesítésigazolása alapján számolhatja el, a pénzügyi-műszaki ütemtervben meghatározott műszaki tartalommal a munkaterület átadásától számított 24. napon 11.078.708 forintról részszámlát, a sikeres műszaki átadás-átvételi eljárást követően pedig 16.602.586 forint összegű végszámlát állíthat ki; a számla ellenértékét az alperes 15 banki napon belül, átutalással egyenlíti ki, az esetleges minőségi értékcsökkentés árendedmény formájában kerül elszámolásra.

A szerződésben a felperes I. osztályú minőségű teljesítést vállalt azzal, hogy amennyiben valamely megvalósult szerkezet, szerelés, építményrész minősége ezt a követelményt nem elégíti ki, az alperes választása szerint elfogadhatja a csökkent osztályú munkát, vagy elrendelheti az újraépítést; a munka csökkentett értékének megállapításánál az építményrész teljes értéke a minőségcsökkenés arányában kerül csökkentésre, az ellenérték II. osztályú munka esetén 10 %-kal, III. osztályú munka esetén 20 %-kal csökkenthető.

A késedelmes teljesítés esetére a felperes napi 200.000 forint kötbér fizetésére vállalt kötelezettséget.

A szerződés rögzítette azt is, hogy a felperes a helyszínt megismerve, a körülményeket és a megvalósítás tárgyát gondosan megvizsgálva, az ajánlati feltételeket, tájékoztatásokat tudomásul véve tette meg ajánlatát és köti meg a szerződést; az ajánlati felhívás, az ajánlati felhívási dokumentáció, valamint a felperes által készített pénzügyi-munkaügyi ütemezés ezekkel nem ellentétes része a szerződés elválaszthatatlan részét képezi.

Az alperes a munkaterületet részlegesen 2005. augusztus 12-én, a teljes munkaterületet 2005. augusztus 31-ét követően adta át a felperesnek.

A felperes megkezdte a bontási munkákat, és a statikus tervezővel 2005. augusztus 17-én megkötötte a tervezői-művezetési szerződést.

A felperes 2005. augusztus 17-én építési naplóbejegyzésben rögzítette, a feltárás eredményeként megállapította, hogy a zárófödém csak mindössze 48 m²-en a terv szerinti borított gerendafödém, ezzel szemben 800-850 m² csapos gerendafödém, 50-60 m² pedig tálcás födém, amire a tervdokumentációban semmilyen adat, műszaki leírás nincs, ezért soron kívül építész tervező biztosítását kérte.

A fa zárófödém felújításához szükséges faanyagvédelmi szakértői vélemény elkészítésére a felperes 2005. augusztus 22-én kötött szerződést a faanyagvédelmi szakértővel.

A felperes 2005. augusztus 22-én kelt levelében arról tájékoztatta az alperest, hogy miután a tervdokumentáció nem tartalmazza a tetőfedés pontos helyének és mértékének a megjelölését, a felújítási munkák megkezdésének az az előfeltétele, hogy a munkaterület átadásakor a megrendelő ezt is meghatározza, ami nem történt meg; emellett a részlegesen rendelkezésére álló munkaterületen elvégzett

zárófödém-feltárás tervdokumentációban foglaltaktól eltérő eredményére tekintettel a födémszerkezet terv szerinti kijavítása nem végezhető el, ezért a felújítási munka pályázati kiírás szerinti tartalma a födém vonatkozásában is megváltozik; ezen akadályok miatt felmondja a befejezési határidőt és sürgős tervezői intézkedést kér a tető és a födém vonatkozásában egyaránt, figyelemmel arra is, hogy a kért tervezői intézkedések kívül esnek a tervezői művezetés körén.

A felperes által megbízott faanyagvédelmi szakértő 2005. szeptember 17-én készítette el a zárófödém felújítása során szükséges faanyagvédelmi munkákra vonatkozó szakvéleményét.

A felperes 2005. október 7-i keltezéssel szerződésmódosítási javaslatot készített, amelyben indokolásul a munkaterület átvételét követő födém-feltárás eredményére, az elkészült faanyagvédelmi szakvéleményre és a födémrétegek statikus tervezői építési naplóbejegyzés szerint szükséges bontási és helyreállítási munkákra utalva a teljesítési határidőt a tető vonatkozásában 2005. október 30. napjában, a födém vonatkozásában 2005. november 7. napjában, a részszámla benyújtásának időpontját 2005. október 7. napjában, a végszámláét 2005. november 7. napjában jelölte meg, rögzítve azt is, a vállalkozói ár változatlan marad, mert az elvégzendő munka ellenértékére a tartalékkeret fedezetet nyújt.

Ezt követően a felperes 2005. október 18-án a perbeli vállalkozási szerződéshez kapcsolódóan megküldte az alperesnek azen lévő 2 darab torony tetőrekonstrukciójának pótmunkaként 3.852.535 forint díjazásért történő elvégzésére irányuló ajánlatát.

Az alperes 2005. október 26-án kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy elfogadta szerződésmódosítási javaslatát azzal, hogy az abban megjelölt módosított befejezési határidőre felperes az eredeti szerződés szerinti vállalkozói díjért a zárófödémre megjelölt pótmunkákat és a tetőtornyoknál jelentkező többletmunkákat is elvégzi.

A felperes nem fogadta el az alperes javaslatát.

A felperes 2005. október 7-én 11.078.708 forintról 2005. október 27-i fizetési határidővel kiállított részszámlájának kifizetését az alperes többszöri felszólítás ellenére megtagadta arra hivatkozással, a számla értelmezhetetlen, mert műszaki tartalmát nem határozták meg.

A zárófödém felújítási munkákkal összefüggésben a felperes által megbízott faanyagvédelmi szakértő 2005. október 28-án kelt nyilatkozatában igazolta, hogy felperes a faanyagvédelmi szakvéleményben előírt faanyagvédelmet, bárdolási munkákat elvégezte, erre tekintettel a visszatöltéshez és a burkolatok helyreállításához hozzájárul, majd a 2005. november 7-én kelt szakvéleményében megállapította, hogy az fa zárófödém és tetőszerkezetének védőkezelése megtörtént.

A felperes megbízásából az villámvédelmi szabványossági felülvizsgálatát végző szakértő 2005. november 3-án kelt, az átadási dokumentáció részét képező minősítő iratában megállapította, hogy az épületen végzett tetőfelújítás során „a

felfogóvezető eredeti állapotában vissza lett állítva, mely megfelelő”, a villámvédelmi berendezés erősen korrodált, szükséges az egész villámvédelmi berendezés teljes felújítása, „az épület villámvédelmi berendezése jelenlegi állapotában nem megfelelő.”

A felperes 2005. november 3-án a kivitelezési munkákat 2005. november 7-ére készre jelentette.

A 2005. november 7-i átadás-átvételi eljárás során az alperes műszaki ellenőre megtagadta az átvételt. Az átadás-átvételi jegyzőkönyv a kivitelezés hiányosságaira, hibáira nézve adatot nem tartalmaz, a hiányosságokat az alperes műszaki ellenőre 2005. november 7-én építési naplóbejegyzésben rögzítette.

Az alperes 2005. november 18-án kelt levelében tájékoztatta a felperest arról, hogy az alperes az elvégzett faanyagvédelmi, statikai és építészeti munkák szakvéleményezésére igazságügyi szakértőt bíz meg, továbbá, hogy a vállalkozási szerződés szerinti teljesítési határidő lejártától, 2005. szeptember 24-től napi 200.000 forint összegű kötbérigényt érvényesít felperessel szemben, egyúttal felszólította a felperest a tervező Rt. 2005. november 16-i telefaxában megjelölt veszélyhelyzet elhárításához szükséges munkák haladéktalan elvégzésére. A felperes a bejelentett kifogást és a felhívás teljesítését visszautasította.

A felperes és a tervező Rt. képviselői a statikus tervező részvételével 2005. november 29-én megtekintették a kivitelezési munkákat, és jegyzőkönyvben rögzítették azt, hogy az eredeti terv szerinti, illetve a művezetés keretében a statikus tervező által elrendelt statikai tetőszerkezeti és födém szerkezeti megerősítések 2005. november 7-ére hiánytalanul elkészültek, további megerősítés az épület tűzfalainál sem szükséges.

Az alperes műszaki ellenőre 2005. november 29-én kelt nyilatkozatában a munkák átvételét továbbra is megtagadta, lényegében az építési naplóban 2005. november 7-én rögzített hibákra, hiányosságokra hivatkozással.

Az alperes által megbízott faanyagvédelmi szakértő 2006. február 3-án kelt szakvéleményében azt állapította meg, hogy a szükséges faanyagvédelmi munkákat a felperes nem végezte el, a tornyok sarkaiban a bárdolások, a zárógerenda cserék és kiváltások elhagyásra kerültek.

Az alperes megbízásából a tetőszerkezeti munkák műszaki értékelését végző és igazságügyi szakértők 2006. február 8-án kelt szakvéleményükben a felperes által teljesített munkákat III. osztályúnak értékelték, és erre tekintettel a vállalkozói díj csökkentésének mértékét az érintett munkanemek 30 %-ában határozták meg.

2006. április 18-án a peres felek és a tervező képviselői jegyzőkönyvet vettek fel az tetőfelújítási munkáinak átadás-átvétele tárgyában, amelynek 4. pontjában a készultség és a számlázás tekintetében rögzítették, „a szerződéses ár alapját képező tervezői költségvetés tételei szerinti munkák mennyiségi szempontból elkészültek, szükséges elvégezni a tornyok cserépfedésének cseréjét és a járulékos

munkákat, valamint az esővíz közcsonnába vezetését. Fentiek a jelen vállalkozási szerződésen kívül eső munkák.” A felperes a szerződés szerinti teljes vállalkozói díj kifizetését kérte azzal, hogy a fenti pótmunkákra árajánlatot készít, amelynek elfogadása esetén vállalja kivitelezésüket.

Az alperes 2006. június 13-án levélben arról tájékoztatta a felperest, hogy „a nem megfelelő minőségű munkavégzés és a kötbér levonása után” a 27.681.294 forint vállalkozói díjból 13.541.036 forint kifizetését tartja indokoltnak, amely összeg átutalásával fizetési kötelezettségét teljesítettnek tekinti, figyelemmel a felperes által is ismert igazságügyi szakértői vélemény alapján a nem megfelelő munkavégzés miatti visszatartásra és a 2005. szeptember 24-től november 7-ig, az átadás-átvételi eljárás megkezdéséig érvényesített napi 200.000 forint kötbérre.

A felperes 2006. június 20-án előterjesztett, a Ptk. 402. §-ára alapított, majd összegszerűségében módosított keresetében 14.635.559 forint és ezen összeg után 2005. november 7-től a kifizetésig járó késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A kereseti előadás szerint az alperessel az iskola tetőfelújítási munkáira 2005. július 29-én megkötött vállalkozási szerződésben vállalt kötelezettségeinek az időközben módosított teljesítési határidőre, 2005. november 7-ére a szerződés szerinti mennyiségben és minőségben maradéktalanul eleget tett. Az alperes 2005. november 7-én jogos ok nélkül tagadta meg a munka átvételét, és a vállalkozói díj kifizetését ugyancsak jogos ok nélkül kötötte a két torony tetőfelújításának, a villámvédelmi rendszer teljes felújításának, az esővízcsatorna közcsonnába bekötésének és a tűzfal veszélytelenítésének elvégzéséhez, figyelemmel arra, hogy a tűzfal szerződés szerinti veszélytelenítése megtörtént, a többi pótmunka pedig nem képezte a szerződés tárgyát. 2005. november 7-én a teljesítés kifogástalan minőségben, rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban megtörtént, az alperes műszaki ellenőre sem az akkor készült átadás-átvételi jegyzőkönyvben, sem a későbbiek során nem jelölte meg azokat a minőségi kifogásokat, amelyek miatt megtagadta az átvételt, a szavatossági igényt sem közölte a hiba elhárításához szükséges határidő megjelölésével, ezért a részszámla kifizetésének a hibás teljesítés címén történt megtagadása és a vállalkozói díj lecsökkentése alperes részéről egyaránt jogszabálysértő. Az alperesnek a részszámla esedékességétől a kifizetéséig 499.301 forint kamatfizetési kötelezettsége keletkezett, így a Ptk. részteljesítés elszámolására irányadó szabályai szerint a kifizetett 13.545.036 forintnak a késedelmi kamatra elszámolt részét meghaladó összeggel csökkentette az alperes részszámla szerinti tőketartozását. Ennek figyelembevételével pedig az alperest még 14.635.559 forint vállalkozói díjfizetési kötelezettség terheli, és miután a végszámla kiállítását a 2005. november 7-i teljesítés átvételének alapos ok nélküli megtagadása hiúsította meg, ezen összeg után az alperes a teljesítés időpontjától késedelmi kamatot is tartozik fizetni.

Az alperes késedelmi kötbérigénye megalapozatlan, mert a teljesítési határidő az erre irányuló felperesi javaslatnak az alperes illetékes bizottsága általi elfogadásával 2005. november 7-ére módosult. Abban az esetben pedig, ha a határidő módosításáról mégsem jött volna létre megállapodás, a teljesítési határidő

túllépése azért nem róható felperes terhére, mert a földem tervtől eltérő, csak a munkavégzés megkezdése után feltárt állapotára, valamint arra vezethető vissza, hogy a teljes munkaterületet az alperes csak 2005. szeptember 5-én bocsátotta munkavégzésre alkalmas állapotban rendelkezésre, mivel csak ekkor jelölte meg egyértelműen a tetőfedési munkával érintett felületet. A késedelem így módon végső soron az alperesi tervszolgáltatás hiányosságaira, késedelmére vezethető vissza.

Az alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte. Állította, a munkaterületet 2005. augusztus 12-én maradéktalanul átadta a felperesnek, a teljesítési határidő módosításáról a felek között nem jött létre megállapodás, a felperes csak 2006. április 19-én teljesített, ekkor is hibásan, a műszaki ellenőr 2005. november 7-i építési naplóbejegyzésében és 2005. november 19-i nyilatkozatában közölt hibákat felszólítás ellenére sem szüntette meg. Az alperes megbízásából eljáró igazságügyi szakértők a felperesi teljesítést III. osztályúnak minősítették, ezért szavatossági igényként jogszerűen alkalmazott 5.536.256 forint vállalkozói díjcsökkentést. A felperesnek nem jár kamat a részszámla esedékességi időpontja és a kifizetés időpontja közötti időtartamra, mert döntéshozatali mechanizmusára figyelemmel az alperes 2006. július 13-ára tudta meghatározni a rendelkezésére álló szakértői vélemények alapján a hibás teljesítés miatti díjcsökkentés összegét, és csak ekkor tudott intézkedni a vállalkozói díj részbeni kifizetése iránt. Arra figyelemmel pedig, hogy felperes nem a szerződés szerinti 2005. szeptember 24-i időpontban teljesített, 2005. szeptember 24-től november 7-ig napi 200.000 forint késedelmi kötbért tartozik fizetni, az így kiszámított, összesen 8.600.000 forint késedelmi kötbér-követelésének a felperesi vállalkozói díjkövetelésbe történő beszámítása eredményeképpen pedig a vállalkozási szerződés alapján felperessel szemben nincs további fizetési kötelezettsége.

Az elsőfokú bíróság 2010. szeptember 16-án kelt 9.G.41.015/2006/97. számú ítéletével alperest a felperes részére 13.218.802 forint és ezen összeg után 2005. november 7-től a kifizetés napjáig járó, a késedellel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékű késedelmi kamata, továbbá 1.576.865 forint perköltség megfizetésére kötelezte azzal, hogy ezt meghaladóan a felek az előlegezett költségeiket maguk viselik; ezt meghaladó részében a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság a perben kirendelt igazságügyi szakértőknek a per eldöntése szempontjából lényeges tényekre, körülményekre nézve túlnyomórészt azonos következtetéseket, megállapításokat tartalmazó, részletesen megindokolt, ellentmondástól mentes szakvéleményeit együttesen értékelve, azokat ítélezése alapjául elfogadva tényként állapította meg, hogy a tornyok tetőfelújítása, a villámvédelmi rendszer felújítása, a csapadékvíz-elvezetés közcsatornába történő bekötése nem képezte a perbeli vállalkozási szerződés tárgyát, ugyanakkor a földem felújítására a szerződésben foglaltaktól eltérő műszaki tartalommal, a kivitelezési munkák megkezdése után készült tervek alapján került sor.

A felperes a kivitelezést 2005. november 7-én fejezte be, és bár teljesítése nem volt hibátlan, a hibák a rendeltetésszerű használatbavételt nem akadályozták, az

alperes ezért 2005. november 7-én alapos ok nélkül tagadta meg az átvételt. Indokolatlanul zárkózott el továbbá az alperes a hibás teljesítésre hivatkozással a felperesi részszámla kifizetésétől is, amelynek teljesítésével ily módon késedelembe esett.

Az egyes hibák utólagos rekonstruálására és így a vállalkozói díj mérséklését eredményező hatásának pontos megállapítására már nem volt lehetőség, ugyanakkor e körben az igazságügyi szakértő egyes munkanemenként differenciáltan elvégzett számításait alapul véve az elsőfokú bíróság a minőségi hibákra tekintettel alkalmazható díjcsökkentés figyelembevételével a felperesnek járó vállalkozói díj összegét bruttó 27.064.537 forintban állapította meg.

A felperesi részszámla késedelmes kifizetése miatt az alperest terhelő 499.301 forintot a Ptk. 298. §-a alapján az esedékességtől a kifizetésig lejárt késedelmi kamatra elszámolva az elsőfokú bíróság a részszámla alapján kifizetett összegből a vállalkozói díjtartozás csökkentésére összesen 13.045.735 forintot vett figyelembe, és így végül az alperes felperessel szembeni vállalkozói díjtartozásának összegét 14.018.802 forintban állapította meg.

A késedelmi kötbér címén érvényesített alperesi beszámítási kifogásra nézve az elsőfokú bíróság kifejtette, a rendelkezésre álló adatok nem bizonyítják azon felperesi állítás megalapozottságát, hogy a felek között a teljesítési határidő módosítása tárgyában megállapodás jött volna létre. Arra figyelemmel pedig, hogy az alperes 2005. november 7-én alapos ok nélkül tagadta meg a munka átvételét, a felperesi teljesítés időpontjának 2005. november 7-ét kell tekinteni. A felperes terhére 4 napi, a Ptk. 246. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kötbérfizetési kötelezettséget megalapozó késedelem volt megállapítható, ezért az alperest késedelmi kötbér címén összesen 800.000 forint illeti meg. Ennek az összegnek az alperesi tartozásba történő beszámításával az alperes 13.218.802 forintot tartozik vállalkozói díjként megfizetni a felperesnek. A teljesítés átvételének jogos ok nélküli megtagadására tekintettel továbbá az alperes a teljesítéshez fűződő joghatások beálltának időpontjától, 2005. november 7-től a Ptk. 301/A. § (2) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamatot is köteles fizetni.

Az ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodsorban az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Korábbi perbeli nyilatkozatait fenntartva előadta, az elsőfokú bíróság ítéletét az eljárási szabályok megsértésével a perben kirendelt igazságügyi szakértők szakvéleményére alapította, anélkül azonban, hogy részletes indokát adta volna annak, hogy a szakvélemények között fennálló ellentmondások ellenére, azokat miért találta aggálytalannak, és miért nem tartotta szükségesnek az ellentmondások tisztázása érdekében az alperesi indítványnak megfelelően új igazságügyi szakértő kirendelését. Így nem állapítható meg az sem, hogy a hibás teljesítés miatti díjcsökkentés mértékére, továbbá a felperesi késedelem időtartamára nézve az elsőfokú bíróság miért igazságügyi szakértő véleményében foglaltakat fogadta el ítélezése alapjául, megsértve a Pp. 206. § (1) bekezdésének a bizonyítékok

mérlegelésére irányadó rendelkezését, olyan szakkérdésben döntve, amelyhez a szükséges szakértelemmel nem rendelkezik.

Továbbra is állította, a perbeli vállalkozási szerződés az egészének tetőfelújítására vonatkozott, így a toronyszerkezetek tetőzetének felújítását is magában foglalta, szemben az elsőfokú bíróság téves ténymegállapításával.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte, lényegében helyes indokaira tekintettel. Hangsúlyozta, a perben kirendelt igazságügyi szakértők részletesen megindokolt, a felperesi észrevételekre, kifogásokra figyelemmel kiegészített szakértői véleményükben a per eldöntése szempontjából jelentős tények, így a vállalkozási szerződés műszaki tartalma, a teljesítés időpontja tekintetében azonos megállapításokra jutottak, továbbá véleményük a hibás teljesítés miatti díjcsökkentés mértéke és a felperesnek felróható késedelem időtartama vonatkozásában sem támasztotta alá az alperesi ellenkérelemben előadottakat, a szakértői vélemények között ebben a körben sem volt olyan jelentős, lényegesnek minősülő eltérés, ami új igazságügyi szakértő kirendelését tette volna indokolttá. Az elsőfokú bíróság a szakértői véleményeket a perben rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal együttesen mérlegelve alakította ki álláspontját a hibás teljesítésből eredő díjcsökkentés mértéke és a felperesnek felróható késedelem vonatkozásában, anélkül, hogy az eljárási szabályokat megsértette volna, illetve hogy szakkérdésben döntött volna. Úgy vélte, ebben a körben nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a másodikként kirendelt igazságügyi szakértő a bíróság által ítélezése alapjául elfogadott véleményében az elsőként kirendelt igazságügyi szakértő véleményében foglaltakat is figyelembe vette, értékelte és az attól eltérő megállapításait részletesen indokolta.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

A Ptk. 402. §-a szerint építési szerződés alapján a vállalkozó építési-szerelési munka elvégzésére, a megrendelő pedig annak átvételére és díj fizetésére köteles.

A 405. § (1) és (3) bekezdése értelmében a megrendelő köteles a munkát a vállalkozó értesítésében megjelölt időpontra kitűzött átadás-átvételi eljárás során megvizsgálni, a vizsgálat alapján felfedezett hiányokat, hibákat, valamint az érvényesíteni kívánt szavatossági igényeket is jegyzőkönyvben rögzíteni, a vállalkozó határidőben teljesít, ha az átadás-átvétel a szerződésben előírt határidőn belül, illetőleg határnapon megkezdődött, kivéve, ha a megrendelő a szolgáltatást nem vette át.

A (4) bekezdés kimondja azt is, nem tagadható meg az átvétel a szolgáltatás olyan jelentéktelen hibái, hiányai miatt, amelyek más hibákkal, hiányokkal összefüggésben, illetve a kijavításukkal, pótlásukkal járó munkák folytán sem akadályozzák a rendeltetésszerű használatot.

A polgári peres eljárásban történő bizonyítás szabályairól a Polgári perrendtartásról szóló, többször módosított 1952. évi III. tv. (Pp.) rendelkezik.

A Pp. 177. § (1) bekezdése szerint, ha a perben jelentős tény, vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.

A (6) bekezdés kimondja azt is, a bíróság a fél kérelmére - ha a bizonyítás szempontjából szükségesnek látszik - a kirendelt szakértő helyett más szakértőt rendelhet ki.

A 182. § (3) bekezdése továbbá akként rendelkezik, ha a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér, a szakértő köteles a bíróság felhívására a szükséges felvilágosítást megadni. A fél erre irányuló indítványa alapján a bíróság más szakértőt rendelhet ki.

A 183. § (2) bekezdése szerint továbbá a bíróság szakértői testületet akkor rendelhet ki, ha a perben felmerülő szakkérdés a 182. § alapján, két egymástól független szakvélemény előterjesztése után, a kirendelt szakértők személyes meghallgatása során sem tisztázható.

A Pp. idézett rendelkezéseiből következően tehát a perben kirendelt igazságügyi szakértő, illetve igazságügyi szakértők helyett más szakértő kirendelésére, illetve a szakértői vélemények felülbírálata érdekében új szakértő vagy szakértői testület kirendelésére akkor kerülhet sor, ha az a bizonyítás érdekében szükségesnek látszik, a perben rendelkezésre álló szakvélemény helyességéhez nyomatékos kétség fér, és a szakvélemény hibái, hiányosságai más módon oldhatók fel.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A jelen perben a kereset elbírálása körében abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felek között létrejött vállalkozási szerződés alapján a felperesnek járó vállalkozói díjból a per tárgyát képező összeg kifizetését az alperes jogszerűen tagadta-e meg, a hibás teljesítés miatti díjcsökkentési igényére és a felperes felróható késedelmére alapított kötbér követelésére hivatkozással, továbbá, hogy a felperesi részszámla késedelmes kifizetése felróható volt-e az alperesnek. Az első fokon eljáró bíróságnak ezért vizsgálnia kellett a perbeli vállalkozási szerződés műszaki tartalmát, a szerződés szerinti kivitelezési munkák rendeltetésszerű használatra alkalmas teljesítésének időpontját, a késedelmes teljesítésre vezető körülményeket, az esetleges hibák, hiányosságok jellegét és azt, hogy ezek a vállalkozói díj milyen mértékű csökkentését tették indokolttá. Ezen tények, körülmények megállapításához, megítéléséhez pedig nyilvánvalóan olyan speciális szakértelem szükséges, amellyel az elsőfokú bíróság nem rendelkezett, ezért e kérdések vizsgálatára az elsőfokú bíróság helytállóan rendelt el szakértői bizonyítást.

Az elsőfokú bíróság által kirendelt mindkét igazságügyi szakértő a teljes peranyag, a rendelkezésre álló okirati és egyéb bizonyítékok ismeretében, azokat értékelve

készítette el szakvéleményét, amelyet írásban, továbbá személyes meghallgatása során - az alperesi kifogásokra is kiterjedően - részletesen megindokolt.

A perben mindkét kirendelt igazságügyi szakértő azonosan arra a megállapításra jutott, hogy a perbeli vállalkozási szerződésnek nem képezte tárgyát a tornyok tetőfelújítása, a villámvédelmi rendszer felújítása és a csapadékvíz-lefolyónak a közcsatornába bekötése sem, továbbá a szerződés műszaki tartalma a kivitelezés során a földémnél a tervekben foglaltakhoz képest feltárt eltérések következtében a földémfelújítás tekintetében módosult, a szerződésben vállalt kötelezettségeit a felperes a módosult műszaki tartalommal 2005. november 7-én teljesítette, az általa erre az időpontra készre jelentett munkák hiányosságai a rendeltetésszerű használatot nem akadályozták. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor az igazságügyi szakértői vélemények ezen egyező megállapításait ítélezése alapjául elfogadta és arra a jogi álláspontra helyezkedett, hogy az alperes a hibás teljesítésre hivatkozással indokolatlanul zárkózott el a felperesi részszámla kifizetésétől, és az ebből eredő késedelem jogkövetkezményeit viselni tartozik.

Kétségtelen, hogy a kirendelt igazságügyi szakértők a kivitelezési hibák, hiányosságok jellegét és a vállalkozói díj ebből eredő mérséklésének indokolt mértékét, valamint a felperesnek felróható késedelem időtartamát eltérően határozták meg. Ugyanakkor az ítélet indokolásából megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az igazságügyi szakértői vélemények ezen eltérő következtetéseit értékelte, egymással és a perben rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal is összevetette, és ennek eredményeként a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak sérelme nélkül, a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint is helytállóan helyezkedett arra az álláspontra, hogy ezen kérdések tekintetében a másodikként kirendelt igazságügyi szakértő véleményét fogadja el ítélezése alapjául, amely szakértői vélemény egyebekben a korábban kirendelt igazságügyi szakértő ténymegállapításaitól való eltéréseit mind a hibák, hiányosságok jellege, minősítése, mind a felperesnek felróható késedelem vonatkozásában részletes levezetésekkel, illetve számításokkal támasztotta alá.

A Fővárosi Ítéltábla ezért nem találta megalapozottnak az alperes azon fellebbezési előadását, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. szakértői bizonyításra és a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó előírásait megsértve hozott ítéletet.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a felperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított, az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére, míg az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt jogorvoslati illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2011. március 8.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Felker László s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró

A kiadmány hitelül: